

ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา
ของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา

**The Relationship Between the Organizational Culture and Performance of School Educational
Quality Assurance under Songkhla Local Administration**

เสาวณีย์ ขวัญอ่อน (Saowanee Khwanon)* ดร.สุนทรี วรรณไพเราะ (Dr.Suntaree Wannapairo)**

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2561 จำนวน 242 คนกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจากตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) แล้วทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดสถานศึกษา และทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 ผลการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับสูง ($r = 77^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the relationship between the Organizational culture and Performance of School Educational Quality Assurance under Songkhla Local Administration. The sample were the 242 teachers in schools under the office of Education under Songkhla Local Administration, academic year 2518, determined by using Krejcie and Morgan, They were drawn using the stratified random sampling from variable school size then using simple random sampling by lottery method. The reliability of a questionnaire was 0.98 The results were as follows The relationship between the organizational culture and Performance of School Educational Quality Assurance under Songkhla Local Administration had a positively relationship at high level as a whole with the statistical significance at .01 level.

คำสำคัญ: วัฒนธรรมองค์การ การประกันคุณภาพ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

Keywords: Organizational Culture, Quality Assurance, Songkhla Local Administration

*นิสิต หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

**อาจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

บทนำ

ประเทศไทยจะได้รับการพัฒนาเพื่อให้เกิดความเจริญ รุ่งเรือง มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนส่งผลให้เกิดความสงบสุข ทุกสิ่งทุกอย่างนั้นเกิดจากการศึกษา การบ่มเพาะและพัฒนาอนาคตของชาติ เป็นสำคัญ ประกอบด้วยผู้บริหารและบุคลากรการศึกษาที่มีคุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ และการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีคุณค่าและประเทศชาติอย่างแท้จริง ซึ่งในปัจจุบันหน่วยงานและองค์กรทั้งในระดับชาติและนานาชาติได้ตระหนักถึงความสำคัญของสถานศึกษา ควรเป็นแหล่งผลิตผู้เรียนที่มีคุณภาพ เพราะครูเป็นผู้สร้างศิษย์ที่มีคุณภาพ ดังคำว่า คุณภาพศิษย์สะท้อนคุณภาพครู ในสังคมปัจจุบันทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัด การที่ศิษย์จะมีคุณภาพได้นั้นต้องเริ่มต้นที่ครู เป็นต้นแบบที่ดีในการปฏิบัติตนในองค์กร ซึ่งวัฒนธรรมองค์กรเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินงานร่วมกัน ในองค์กร ทำให้เกิดจิตสำนึก เป็นแรงผลักดันหรือแรงจูงใจที่สำคัญ เพื่อพัฒนาการศึกษาให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น เกิดได้จากการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพราะหน่วยงานต้นสังกัดเป็นผู้ที่คอยให้การควบคุมและให้การสนับสนุนการประเมินคุณภาพภายนอก (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2558) โดยสถานศึกษาจะต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 48 ได้กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ มาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

การจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา จากรายงานการวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับกลุ่มจังหวัดการศึกษาท้องถิ่นที่ 8 (ภาคใต้ชายแดน) ประจำปีการศึกษา 2560 ปรากฏว่า ผลรวมการประเมินคุณภาพการศึกษาส่วนใหญ่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด ซึ่งสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องศึกษาประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นของแต่ละสถานศึกษาพร้อมทั้งดำเนินการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาอย่างจริงจัง รวมทั้งหาแนวทางในการแก้ปัญหาต่างๆ ให้เกิดประสิทธิภาพ ปัญหาส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นจากการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาซึ่งสถานศึกษาต้องพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการ เทคนิคกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู ซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องจัดให้มีการพัฒนาครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารต้องให้ความสนใจและเอาใจใส่การจัดการเรียนรู้อย่างจริงจัง รวมทั้งมีการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ประเด็นที่สำคัญคือ ครูผู้สอนขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน บุคลากรขาดความร่วมมือที่ดีในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผลที่ได้ออกมาในรายงานยังพัฒนาในมาตรฐานทุกด้านยังไม่ดีเท่าที่ควร (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2560) การสร้างวัฒนธรรมองค์กรในการดำเนินการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็ง บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องร่วมมือ สร้างแรงกระตุ้นและขับเคลื่อนให้บุคลากรตระหนักในการปฏิบัติหน้าที่จนเป็นวัฒนธรรมคุณภาพ เพื่อให้ได้ผลงานที่มีประสิทธิภาพ เพราะการทำงานให้ได้ผลงานที่มีประสิทธิภาพนั้น บุคลากรในองค์กรต้องมีความสามัคคีทำงานร่วมกันเป็นทีม พัฒนานตนเองอยู่เสมอ และสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้งานสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ ซึ่งวัฒนธรรมองค์กรเป็นสิ่งสำคัญที่เป็นแรงผลักดันให้บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องในองค์กรปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษาประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความตระหนักถึงปัญหาและความสำคัญที่จะดำเนินการศึกษา การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดผลสำเร็จ

ตามมาตรฐานการศึกษาผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา เพื่อผลวิจัยที่ได้จะเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา นำไปเป็นแนวทางในการเสริมสร้าง พัฒนา หรือปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมในการบริหารและปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษายิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา

วิธีการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนระดับการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2561 จำนวน 666 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนระดับการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2561 จำนวน 242 คน โดยใช้สูตรของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) จากนั้นสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดโรงเรียน แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลาก

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษา และระดับช่วงชั้นที่เปิดทำการเรียนการสอน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กรของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา มีลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) จำนวน 22 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา มีลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) จำนวน 36 ข้อ

การสร้างเครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้พัฒนาขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เป็นผู้พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง (Content Validity) ด้านเนื้อหาและความเหมาะสมความถูกต้องของภาษา โดยหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา กับ จุดประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ซึ่งทุกข้อคำถามมีดัชนีความสอดคล้องสูงกว่า 0.67 ขึ้นไป

และนำไปปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วจึงนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครูในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 204) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กร มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .94 และแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 และค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กรกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการชี้แจงรายละเอียดของการทำวิจัย วัตถุประสงค์ และขอความยินยอมจากครูผู้เข้าร่วมวิจัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม ได้รับแบบสอบถามกลับคืนที่มีความสมบูรณ์ทั้งหมด 237 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.93

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ระดับวัฒนธรรมองค์กร และการประกันคุณภาพ ของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา โดยใช้ สถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size)
$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)
S.D.	แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
r	แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
X	แทน วัฒนธรรมองค์กร
X ₁	แทน วัฒนธรรมแบบเครือข่าย
X ₂	แทน วัฒนธรรมแบบปรับตัว
X ₃	แทน วัฒนธรรมแบบราชการ
X ₄	แทน วัฒนธรรมแบบมุ่งสำเร็จ
Y	แทน การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
Y ₁	แทน การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
Y ₂	แทน การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
Y ₃	แทน การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
Y ₄	แทน การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
Y ₅	แทน การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา
Y ₆	แทน การจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง
**	แทน นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับการดำเนินการประกันคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา โดยมีสมมุติฐานการวิจัยว่า วัฒนธรรม องค์การมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น จังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีการศึกษา 2561 จำนวน 242 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยเทียบจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน แล้วทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดสถานศึกษา และทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับ สลากเครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถาม จำนวน 58 ข้อ ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.98 มีค่าความเชื่อมั่นด้านวัฒนธรรมองค์การ เท่ากับ 0.94 และมีค่าความเชื่อมั่นด้านการดำเนินการประกัน คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เท่ากับ 0.98 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 237 ฉบับ จากจำนวน 242 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.93 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์วัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษาใน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด สงขลา ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษาใน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด สงขลา โดยภาพรวมและรายด้าน

ที่	วัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษา	n = 237		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	วัฒนธรรมแบบเครือข่าย	4.13	0.59	มาก
2	วัฒนธรรมแบบปรับตัว	4.05	0.58	มาก
3	วัฒนธรรมแบบราชการ	4.19	0.57	มาก
4	วัฒนธรรมแบบมุ่งผลสำเร็จ	4.09	0.63	มาก
รวม		4.11	0.53	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ครูในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา มีความคิดเห็นต่อ วัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ วัฒนธรรมแบบราชการ ($\bar{X} = 4.19$) รองลงมา คือ วัฒนธรรมแบบเครือข่าย ($\bar{X} = 4.13$) และวัฒนธรรมแบบมุ่งผลสำเร็จ ($\bar{X} = 4.09$) ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด คือ วัฒนธรรมแบบปรับตัว ($\bar{X} = 4.05$)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น จังหวัดสงขลา ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้าน

ที่	การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษา	n = 309		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.29	0.48	มาก
2	การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.33	0.54	มาก
3	การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.26	0.52	มาก
4	การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.30	0.52	มาก
5	การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา	4.23	0.55	มาก
6	การจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง	4.27	0.55	มาก
	รวม	4.28	0.47	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ครัวเรือนในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา มีความคิดเห็นต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.33$) รองลงมา คือ การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.30$) และการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.29$) ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.23$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมจำแนกตามรายด้าน

วัฒนธรรมองค์กรของสถานศึกษา	การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา						ภาพรวม
	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y ₆	
X ₁	.61**	.60**	.55**	.60**	.57**	.61**	.66**
X ₂	.61**	.59**	.54**	.67**	.65**	.64**	.68**
X ₃	.71**	.69**	.62**	.72**	.62**	.66**	.74**
X ₄	.64**	.64**	.59**	.66**	.61**	.66**	.70**
ภาพรวม	.71**	.70**	.64**	.73**	.68**	.71**	.77**

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r = .77$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน

เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์มากที่สุด คือ วัฒนธรรมองค์กรของสถานศึกษา ด้านวัฒนธรรมแบบราชการกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการประเมินผลและตรวจสอบ

คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r = .72^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคู่ที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ วัฒนธรรมองค์กรของสถานศึกษา ด้านวัฒนธรรมแบบปรับตัวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r = .54^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายและสรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา อภิปรายผล ได้ดังนี้

2.1 วัฒนธรรมองค์กรของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านวัฒนธรรมแบบราชการ ด้านวัฒนธรรมแบบเครือข่าย ด้านวัฒนธรรมแบบมุ่งสำเร็จ และด้านวัฒนธรรมแบบปรับตัว ตามลำดับ ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า ครูของสถานศึกษาในการวิจัยนี้ส่วนมากมีแบบแผนทางความคิด ค่านิยม ความเชื่อ การรับรู้ ที่ทุกคนในองค์กรร่วมกันยึดถือ มีความเป็นระเบียบแบบแผน ดำเนินงานตามลำดับสายบังคับบัญชา จึงมีวัฒนธรรมแบบราชการมาก โดยจะมีการถ่ายทอดให้กับสมาชิกใหม่ภายในองค์กร ยึดถือเป็นธรรมเนียมในการปฏิบัติ เพื่อมุ่งความสำเร็จของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เกตุสุรินทร์ (2556) ได้ศึกษารูปแบบวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบวัฒนธรรมองค์กรโดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กัญญภัคญา (2557) ได้ศึกษาวัฒนธรรมองค์กรกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า วัฒนธรรมองค์กรของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เกษร (2558) ได้ศึกษาการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับความผูกพันต่อโรงเรียนของครูในศูนย์ประสานงานเครือข่ายสอยดาวบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า ผลการวิเคราะห์วัฒนธรรมองค์กรของครูในศูนย์ประสานงานเครือข่ายสอยดาวบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2.2 การศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านการจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ตามลำดับ ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า ครูของสถานศึกษาในการวิจัยนี้ ส่วนมากมีแนวทางที่ชัดเจนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงมีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่ดี เป็นกระบวนการพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทั้งระบบทั่วองค์กร โดยการศึกษาปัญหา ความต้องการของสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายด้านต่างๆ กำหนดวิธีการดำเนินงานกิจกรรม โครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา กำหนดแหล่งการเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น กำหนดบทบาทหน้าที่บุคลากรของสถานศึกษา ผู้เรียนและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง องค์กร หน่วยงานท้องถิ่น กำหนดงบประมาณ การนำเสนอแผนพัฒนาการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรพรรณ (2559) ได้ศึกษา การปฏิบัติงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า ระดับการปฏิบัติงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญา

(2558) ได้ศึกษา การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ครูส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.3 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา โดยรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกโดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า ข้อที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับมากที่สุดของความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา คือ วัฒนธรรมแบบราชการกับการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าการปฏิบัติงานในหน่วยงานจะมีระเบียบแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนตามระบบราชการ มีหลักเกณฑ์ที่ต้องปฏิบัติเพื่อให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องตามมาตรฐานการศึกษาที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด ส่วนข้อที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อยที่สุดของความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสงขลา คือ ด้านวัฒนธรรมแบบปรับตัวกับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาซึ่งอาจเป็นเพราะว่าระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาของไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง และบุคลากรภายในสถานศึกษาไม่สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และการแก้ไขปัญหาได้ตลอดเวลาอย่างทันที่ส่งผลให้การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของมานิตย์ (2551) ได้ศึกษาการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดอก เขต 2 พบว่าวัฒนธรรมองค์กรทุกแบบมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ แสดงให้เห็นว่าวัฒนธรรมองค์กรในการปฏิบัติงานของสถานศึกษามีความเกี่ยวข้อง และหรือมีผลต่อการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาที่จะทำให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ละคร (2557) ได้ศึกษาวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ทุกด้านมีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้ถูกลงได้ด้วยความช่วยเหลือและได้คำปรึกษาอย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร.สุนทร วรรณไพเราะ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ที่ได้ถ่ายทอดความรู้ แนวคิด วิธีการ คำแนะนำ ด้วยความเอาใจใส่ เป็นอย่างดี และขอขอบคุณคณาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยทักษิณทุกท่าน รวมถึงผู้เชี่ยวชาญที่ได้ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องและให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือให้ถูกต้องสมบูรณ์รวมทั้งบุคคลที่ผู้วิจัยได้อ้างอิงทางวิชาการตามที่ปรากฏ ในบรรณานุกรม ตลอดจนขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครู ในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการทดลองเครื่องมือการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. รายงานการวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา.

[ม.ป.ท.:ม.ป.พ.];2560.

กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ); 2553.

กัญญ์ภักญา ภัทธไชยอนันท์. วัฒนธรรมองค์กรกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร [วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา]. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร; 2557

เกตุสุรินทร์ ปภินฉะ. รูปแบบวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 [วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา]. ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์; 2556.

เกษร รินทร. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับความผูกพันต่อโรงเรียนของครูในศูนย์ประสานงานเครือข่ายสอยดาวบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

[งานนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา]. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา; 2558.

กัญญา จูสี. การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น [วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา]. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์; 2558.

มานิตย์ เมฆานุกาพ. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 [วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา]. กำแพงเพชร : มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร; 2551.

ละคร เขียนชานาจ. วัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 30 [วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา]. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2557.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). วัฒนธรรมคุณภาพสร้างคนสร้างชาติ. กรุงเทพฯ: บริษัท ออฟเซ็ท เรฟโวลูชั่นส์ จำกัด; 2558.

อรพรรณ เกษโสภา. การปฏิบัติงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร [วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา]. นครปฐม : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม; (2559).

Cronbach,L.J. Essentials of Psychological Testing (5th ed). New York : Harper and Row; 1990.

Likert, R. The Human Organization : It's Management and Value. New York: Mc Graw-Hill; 1964.

Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. Determining Sample Size for Research Activities. Journal of Educational and Psychological Measurement 1970; 30(3): 607-610.